

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
OFFICE OF THE PRIME MINISTER

Broj: 01-02-121-3/25
Sarajevo, 15.5.2025. godine

DOM NARODA PARLAMENTA FBiH
n/r gosp. Boris Mrnjavac, delegat

Bosna i Hercegovina Federacija Bosne i Hercegovine PARLAMENT FEDERACIJE SARAJEVO			
Primljeno:		16-05-2025	
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/2	-02-	145	125

PREDMET: Odgovor na delegatsko pitanje, dostavlja se

Poštovani,

Ured premijera Federacije Bosne i Hercegovine zaprimio je Vaše delegatsko pitanje koje se odnosi na primjenu Uredbe o proizvodima koji nakon upotrebe postaju posebne kategorije otpada i kriterijima za obračun i način plaćanja naknada.

Postupajući po navedenom pitanju, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, gospodin Nermin Nikšić, zatražio je od nadležnog Federalnog ministarstva okoliša i turizma da preispita predmetnu Uredbu i dostavi stručno mišljenje i zvanično očitovanje.

Ured premijera zaprimio je cjelovitu informaciju i očitovanje Federalnog ministarstva okoliša i turizma, broj: 07/1-19-8227/25 od 15.4.2025. godine, u kojem su detaljno obrazloženi pravni osnovi u vezi s primjenom predmetne Uredbe.

U cilju pružanja potpune informacije, u prilogu Vam dostavljamo odgovor Federalnog ministarstva okoliša i turizma, sa svim relevantnim obrazloženjima i stavovima.

S poštovanjem,

DIREKTOR

Arijana Huseinović-Ajanović

Prilog: kao u tekstu

Dostaviti:

- Naslovu
- a/a

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

1092
21-04-2025 01-02-121-3/25
Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: 07/1-19-8-227/25
Sarajevo, 15.04.2025. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
Ured Premijera
Hamdije Čemerlića 2
71000 Sarajevo

Predmet: Odgovor na pitanje delegata Borisa Mrnjavca – *dostavlja se*

Veza: Vaš akt broj: 01-02-121-1/25 od 25.03.2025. godine

Aktom iz veze dostavili ste nam delegatsko pitanje delegata Borisa Mrnjavca koji traži da se još jednom razmotri primjena „Uredbe o proizvodima koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada i kriterijima za obračun i način plaćanja naknada“ („Službene novine Federacije BiH“, broj 59/21 od 28.07.2021. godine - u daljem tekstu: Uredba), s obzirom na ogromne probleme s kojima se susreću gospodarstvenici u Federaciji BiH.

U vezi sa navedenim dostavljamo odgovor kako slijedi:

Dana 22.11.2024. godine aktom broj: 07/1-19-8-841/24 ovo Ministarstvo je već dostavilo odgovor na tada proslijeđeno pitanje delegata Borisa Mrnjavca, da Uredba ima zakonit osnov za primjenu i da ista neće imati negativne posljedice na gospodarstvo u Federaciji BiH (odgovor u prilogu akta).

Stav je ovog Ministarstva da je Uredba zasnovana na Zakonu o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03, 72/09, 92/17 i 72/24 – u daljnjem tekstu: Zakon o upravljanju otpadom) i donesena u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

Također, Vlada Federacije BiH je utvrdila instrumente za usklađivanje zakonodavstva Federacije BiH sa pravnom stečevinom Europske unije. U tom pravcu polazeći od same Direktive 2000/53 EZ o otpadnim vozilima, članom 1. iste definisano je da se Direktivom utvrđuju mjere koje prvenstveno imaju za cilj sprečavanje otpada od vozila i, dodatno, ponovnu uporabu, recikliranje i ostale oblike oporabe otpadnih vozila i njihovih komponenti kako bi se smanjilo zbrinjavanje otpada, kao i unapređenje djelovanja na okoliš svih gospodarskih subjekata koji se bave vozilima tijekom radnog vijeka vozila, a posebno subjekata neposredno uključenih u obradu otpadnih vozila. Potom, u odnosu na definisanje vozila, Direktiva u članu 2. propisuje da „vozilo“ znači svako vozilo kategorije M1 ili N1 utvrđene u Prilogu II.A Direktive 70/156/EEZ i motorna vozila na tri kotača kako je utvrđeno Direktivom 92/61/EEZ, isključujući tricikle na motorni pogon, dok „otpadno vozilo“ znači vozilo koje je otpad u smislu člana 1. stava (a) Direktive 75/442/EEZ; „proizvođač“ znači proizvođač automobila ili profesionalni uvoznik vozila u državu članicu. Zatim, članom 3. definisano je da su Direktivom obuhvaćena vozila i otpadna vozila, uključujući u njih ugrađene komponente i materijale. Dakle, sama Direktiva pravi razliku između vozila i otpadnih vozila, pri čemu se ista primjenjuje na obje kategorije. Potom, Zakon o gospodarenju otpadom Republike Hrvatske u članu 88. kao posebnu kategoriju otpada propisuje otpadna vozila, kao što je slučaj i sa federalnim Zakonom o upravljanju otpadom i članom 18a.

Nadalje, Direktivom 2008/98/EZ o otpadu u članu 8. stav 1. propisano je da: *Kako bi se ojačala ponovna uporaba i sprečavanje, recikliranje i drugi načini oporabe otpada, države članice mogu donijeti zakonodavne i druge mjere kojima će osigurati da svaka fizička ili pravna osoba koja profesionalno razvija, proizvodi, prerađuje, obrađuje, prodaje ili uvozi proizvode (proizvođač proizvoda) bude obuhvaćena režimom proširene odgovornosti proizvođača.* Direktivom (EU) 2018/851 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. maja 2018. godine o izmjeni Direktive 2008/98/EZ o otpadu u članu 3. je definiran „program proširene odgovornosti proizvođača“ koji znači skup mjera koje poduzimaju države članice kako bi osigurale da proizvođači proizvoda snose financijsku odgovornost ili financijsku i organizacijsku odgovornost za gospodarenje fazom otpada u životnom vijeku proizvoda. Princip „zagađivač plaća“ ili „produžena odgovornost proizvođača i uvoznika“ je princip koji je usvojen i funkcionira u svim razvijenim društvima i jedan od osnovnih postulata EU direktiva o upravljanju otpadom. Isti princip je prepoznat i u Strategiji zaštite okoliša Federacije BiH, kao osnova za uspostavu stabilnog finansijskog temelja sistema upravljanja proizvodima koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada. Federacija BiH je u tom smislu već donijela određene propise i uključila se u savremene evropske tokove, odnosno donesena je: Uredba o proizvodima koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada i kriterijima za obračun i način plaćanja naknada ("Službene novine Federacije BiH", br. 59/21).

Stoga, Vlada Federacije BiH nije donošenjem Uredbe proširila obim posebne kategorije otpada i u tu kategoriju, kako delegat navodi, bez rasprave i zakonske procedure uvrstila nova i polovna vozila, te baterije i akumulatore. Na isti način je članom 4. Zakona o upravljanju otpadom definisan „proizvođač i uvoznik proizvoda“ kao: *pravno lice koje na profesionalnoj osnovi razvija, proizvodi, prerađuje, obrađuje, prodaje, unosi ili uvozi, odnosno prvi stavlja na tržište Federacije BiH proizvode, uređaje i opremu, koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada.* U skladu sa članom 18a. stav 1. Zakona o upravljanju otpadom propisano je da je proizvođač i uvoznik proizvoda društveno i finansijski odgovoran za opterećenje okoliša koje mogu prouzrokovati *proizvodi koje stavlja na tržište Federacije BiH, a koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada.* Članom 18a. stav 2. Zakona o upravljanju otpadom su propisane vrste posebnih kategorija otpada, a u članu 18a. stav 3. Zakona o upravljanju otpadom da će se provedbenim propisom utvrditi kriteriji, rokovi i načini upravljanja posebnim kategorijama otpada – odnosno donesen je, konkretno za otpadna vozila, Pravilnik o upravljanju otpadnim vozilima („Službene novine Federacije BiH“, broj 84/21), kao i drugi pravilnici za sve posebne kategorije otpada koje su propisane u članu 18a. stav 2. Zakona o upravljanju otpadom. Nadalje, u skladu sa članom 18a. stav 4. Zakona o upravljanju otpadom je propisano da će se provedbenim propisima utvrditi kriteriji za obračun i plaćanje naknada za posebne kategorije otpada, način i rokovi izvještavanja, obveznici izvještavanja i plaćanja naknada, te *visina naknada za određene proizvode koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada, kao i drugi način upravljanja za posebne kategorije otpada* – odnosno donesena je predmetna Uredba koja uređuje proizvode (gume, baterije i akumulatore, ulja i vozila) koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada. U članu 2. Uredbe „naknada za upravljanje posebnim kategorijama otpada“ je definisana kao: *naknada koju proizvođači, uvoznici i distributeri proizvoda koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada, po načelu "produžena odgovornost proizvođača i uvoznika", plaćaju za pokrivanje troškova unapređenja ukupnog sistema upravljanja posebnim kategorijama otpada.*

Dakle, iz prednje navedenog zaključuje se da Zakon o upravljanju otpadom, odnosno Uredba, te Pravilnik o upravljanju otpadnim vozilima („Službene novine Federacije BiH“, broj 84/21) materiju plaćanja naknade za vozila koja su uvezena i stavljena u promet na teritoriji BiH uređuje shodno direktivama EU, te da su u skladu i sa propisima susjednih zemalja. S tim u vezi bitno je navesti da se pojam vozila ne odnosi samo na otpadna vozila, kako se ističe navodima delegata, nego isti obuhvata i nova i rabljena vozila, jer su to proizvodi koji su u životnom vijeku u trenutku stavljanja na tržište Federacije BiH, a koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada. Cilj predmetnih odredbi jeste upravo proširenje odgovornosti proizvođača, uvoznika i distributera u

postupku kasnijeg upravljanja otpadom nastalog od predmetnog vozila kada isti postane neupotrebljiv, a što se omogućava plaćanjem naknade za uvoz/plasman istog.

Navedeno potvrđuje i mišljenje Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine broj 01-26-7-005-9/22 od 12.10.2022. godine u kojem se navodi da je zakonski okvir za donošenje Uredbe sadržan u članu 18a. stav 4. i članu 58. stav 3. Zakona o upravljanju otpadom, te da: *Predmetnom Uredbom, uređene su kategorije otpada [...], tj. otpadni akumulatori, gume, ulja/maziva i otpadna vozila, odnosno definirana obveza plaćanja naknada za ovu vrstu otpada, utvrđeni jasni i precizni kriteriji obračuna i načina plaćanja naknada, gdje su obveznici oni gospodarski subjekti koji plasiraju robu na tržište (uvoznici, proizvođači i distributeri), vrše prijavu plasmana ovih proizvoda, izvještavaju i plaćaju naknadu po principu „produžene odgovornosti uvoznika i proizvođača“, što je ujedno i jedan od osnovnih postupala EU direktiva o upravljanju otpadom.* Također, navedenim Mišljenjem utvrđeno je da, u smislu sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je stanovišta da Vlada Federacije BiH Uredbom ne narušava slobodno formiranje cijena na tržištu upravljanja otpadom koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada, da je donošenje Uredbe i drugih propisa u ovoj oblasti u Federacije BiH doprinijelo u velikoj mjeri harmonizaciji zakonodavstva između dva entiteta. Navedeni organ je stava da su, Zakonom koji se primjenjuje u Republici Srpskoj i Uredbom u Federaciji BiH, propisane iste naknade za gume, ulja, vozila, akumulatora i baterije, koje se plaćaju entitetskim fondovima za zaštitu okoliša i počeli su se primjenjivati od 01.01.2022. godine u oba entiteta, te da se ne radi o povredi člana 4. Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, broj 48/05, 76/07 i 80/09) odnosno ne radi se o primjeni različitih uslova za identične transakcije s drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

U pogledu postupaka koji su pokrenuti donošenjem rješenja Fonda za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine na osnovu Uredbe, navedeni postupci će biti riješeni u skladu sa zakonom i drugim relevantnim propisima.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu
- a/a

Prilog: Dopis broj: 07/1-19-8-841/24 od 22.11.2024. godine;

Mišljenje Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine broj 01-26-7-005-9/22 od 12.10.2022. godine.

Broj: 07/1-19-841/24
Sarajevo, 22.11.2024. godine

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
Hamdije Čemerlića 2
71 000 Sarajevo

27.11.2024

Predmet: Odgovor na pitanje – izaslanika Borisa Mrnjavca – *dostavlja se*

Veza: Vaš akt broj: 03-04-1786-9/24 od 08.11.2024. godine

Aktom iz veze dostavili ste nam pitanje izaslanika Borisa Mrnjavca, koje se odnosi na primjenu Uredbe o proizvodima koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada i kriterijima za obračun i način plaćanja naknada („Službene novine Federacije BiH“, broj 59/21 od 28.07.2021. godine; u daljnjem tekstu: Uredba).

Izaslanik Boris Mrnjavac traži da se još jednom razmotri primjena Uredbe s obzirom da je kod velikog broja uvoznika novih i/ili polovnih motornih vozila u FBiH utvrđena obaveza plaćanja naknade za uvoz motornih vozila, temeljem rješenja Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH.

Izaslanik Boris Mrnjavac u obrazloženju pitanja navodi da Vlada Federacije Bosne i Hercegovine u konkretnom slučaju **nije imala ni ustavni osnov** za donošenje Uredbe, te se poziva na odredbe člana IV.B.9. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koji propisuje ovlaštenje Vladi Federacije BiH za donošenje uredbe sa zakonskom snagom. Međutim, predmetna Uredba ne predstavlja uredbu sa zakonskom snagom jer, kako to navodi i Izaslanik, nisu ispunjeni uslovi za njeno donošenje.

U skladu sa članom 19. Zakona o Vladi („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06) Vlada Federacije BiH je ovlaštena da donosi uredbe kojim se bliže uređuju odnosi za provođenje zakona. Također, u skladu sa članom IV.B.7. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine premijer je nadležan za provođenje politike i izvršavanje zakona federalne vlasti.

Obzirom na navedeno, članom 18b. Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03, 72/09, 92/17 i 72/24, u daljnjem tekstu: Zakon o upravljanju otpadom) propisano je:

„Naknade za posebne kategorije otpada navedene u članu 18a. stav 2. uplaćuju se Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Fond) kao

posebna kategorija u sistemu organizacije i upravljanja Fondom ili ovlaštenim operaterima sistema."

Dalje, članom 18a. stav 4. i 5. Zakona o upravljanju otpadom propisano je:

„Provedbenim propisima utvrdit će se kriteriji za obračun i plaćanje naknada za posebne kategorije otpada, način i rokovi izvještavanja, obveznici izvještavanja i **plaćanja** naknada, te visina naknada za određene proizvode koji poslije upotrebe postaju posebne kategorija otpada, kao i drugi način za upravljanja za posebne kategorije otpada.

Provedbenim propisom utvrdit će se način raspodjele i ulaganja prikupljenih naknada kao i uvjeti za dodjelu policajnih sredstava ."

Također, članom 58. stav 3. Zakona o upravljanju otpadom propisano je:

"Propise iz člana 18a. st. 4. i 5. donijet će Vlada FBiH [...]".

Dakle, zakonodavac je odredbama članova 18a. i 18b., te članom 58. Zakona o upravljanju otpadom jasno propisao obavezu plaćanja naknada i kome se naknade plaćaju, te zakonom jasno dao ovlasti Vladi Federacije BiH koja će provedbenim propisom utvrditi kriterije za obračun i plaćanje naknada za posebne kategorije otpada, način i rokove izvještavanja, obavezu izvještavanja i plaćanja naknada, te visinu naknada za određene proizvode koji poslije uporabe postaju posebna kategorija otpada.

Nadalje, u obrazloženju pitanja se navodi da Uredba predstavlja nezakonit temelj za donošenje rješenja kojim se utvrđuju ogromni i neopravdani iznosi naknada za uvoz motornih vozila.

Članom 12. Uredbe je propisano (Rješenje za plaćanje naknade):

„(1) Na osnovu podataka o količinama plasiranih proizvoda iz godišnjih izvještaja obveznika koje obveznici unose u informacioni sistem u elektronskom obliku i dostavljaju Fondu u printanoj formi iz sistema ovjeren i potpisan, Fond donosi rješenje za plaćanje naknada obvezniku plaćanja naknada u tekućoj godini za prethodnu kalendarsku godinu.

(2) Brojevi računa za uplatu naknada iz čl. 8., 9., 10. i 11. ove uredbe propisat će se propisima kojima se uređuje način uplate javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(3) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu okoliša i turizma (u daljnjem tekstu Federalno ministarstvo), putem Fonda."

Zatim su propisane aktivnosti Fonda članom 16. stav 1. Uredbe (Aktivnosti Fonda po pitanju praćenja izvršavanja obaveza od strane obveznika):

„(1) Obvezniku plaćanja naknade koji Fondu nije dostavio godišnji izvještaj iz člana 5. ove uredbe, Fond će naknadu obračunati na osnovu inspeksijskog nalaza i prema evidenciji Uprave za indirektno oporezivanje BiH o ukupno uvezenim i proizvedenim količinama proizvoda.

Iz navedenih odredbi je evidentno da je Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH nadležan da postupa kao prvostepeni organ te je isti bio dužan u potpunosti primijeniti odredbe člana 16. stav 1. Uredbe.

Međutim, u provođenju Uredbe došlo je do nepotpune primjene člana 16. stav 1. Uredbe od strane Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH. Stoga je ovo Ministarstvo, kao drugostepeni organ, zatražilo i inspekcijski nalaz za sva Rješenja o plaćanju naknade koja je izdao Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH na osnovu Uredbe, za obveznike plaćanja naknade koji su podnijeli žalbe na ista.

Inspekcijski nalaz treba da obuhvati stvarno stanje na terenu kod obveznika u smislu količina koje su plasirane na tržište Federacije BiH, a za koje je obavezan da plati naknadu.

Dakle, za dalje postupanje Fonda po pitanju primjene člana 16. stav 1. Uredbe potrebno je pribaviti oba propisana dokaza a to su inspekcijski nalaz i podaci UIO BiH.

Na osnovu svega naprijed navedenog smatramo da Uredba predstavlja zakonit temelj za donošenje rješenja za plaćanje naknade za motorna vozila i da ista neće imati negativne posljedice na gospodarstvo u Federaciji BiH.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu
- Arhivi

MIŠLJENJE

po Zahtjevu zajedničke advokatske kancelarije Inja Pašalić, Elma Kebo i Ada Hasečić u vezi primjene različitih teritorijalnih zakonskih i podzakonskih rješenje o upravljanju posebnim kategorijama otpada na jedinstvenom tržištu Bosne i Hercegovine

Sarajevo,
listopad, 2022. godine

Broj: 01-26-7-005-9/22
Sarajevo, 12.10.2022. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po podnesenom Zahtjevu za davanje mišljenja zajedničke advokatske kancelarije Inja Pašalić, Elma Kebo i Ada Hasečić, Pruščakova 9, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zaprimljenom dana 14.3.2022. godine pod brojem: 01-26-7-005-1/22, na svojoj 110. (stotinudesetoj) sjednici, održanoj dana 12.10.2022. godine, donijelo je

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 14.3.2022. godine pod brojem: 01-26-7-005-1/22, zaprimilo Zahtjev podnesen od strane zajedničke advokatske kancelarije Inja Pašalić, Elma Kebo i Ada Hasečić, Pruščakova 9, 71000 Sarajevo (daljnje u tekstu: Podnositelj zahtjeva), sukladno s člankom 25. točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), kojim se traži izdavanje mišljenja i preporuke u svezi primjene članka 4. i primjene članka 25. stavak (2) Zakona o konkurenciji (daljnje u tekstu: Zahtjev).

Podnositelj zahtjeva, zaprimljenim podneskom postavlja pitanja u vezi primjene različitih teritorijalnih zakonskih i podzakonskih rješenja o upravljanju posebnim kategorijama otpada na jedinstvenom tržištu Bosne i Hercegovine, gdje navodi sljedeće:

- Upravljanje otpadom na jedinstvenom tržištu Bosne i Hercegovine regulirano je na razini entiteta i distrikta različitim zakonskim i podzakonskim rješenjima;
- Obveza plaćanje naknada za posebne kategorije otpada (gume, baterije, akumulatori, ulja i vozila) se odnosi na uvoznike, proizvođače i distributere ovih proizvoda i izravno utječe na cijenu samog proizvoda;
- člankom 8., 9., 10. i 11. „Uredbe o proizvodima koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada i kriterijima za obračun i način plaćanja naknade“ (Službene Novine Federacije BiH, br.59/21) (daljnje u tekstu: Uredba), koju je donijela Vlada FBiH, izravno se utvrđuju cijene naknade za upravljanje otpadom (putem propisanog koeficijenta), koja se ima platiti JU Fondu za zaštitu okoliša FBiH, a čime Vlada FBiH diktira tržišnu cijenu na tržištu upravljanja otpadom;
- da li se Uredbom Vlade FBiH narušava slobodno formiranje cijena na tržištu;
- da li obveznici plaćanja ove naknade, koji plaćaju različite naknade u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, imaju isti položaj na tržištu BiH, odnosno da li se radi o primjeni različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- da se po službenoj dužnosti razmotri da li su momentalna zakonska i podzakonska rješenja iz predmetne oblasti, sukladno s odredbama Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je u postupku obrade predmetnog Zahtjeva, zatražilo podatke, pojašnjenja i dokumentaciju od Federalnog Ministarstva okoliša i turizma, Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH i Vlade Brčko Distrikta.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da zakonski okvir uređenja oblasti upravljanja otpadom u Bosni i Hercegovini čine:

- Zakon o upravljanju otpadom Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br.33/03, 72/09 i 92/17),
- Zakon o upravljanju otpadom Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br.70/20 i 63/21),
- Zakon o upravljanju otpadom Brčko Distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, br: 25/04, 1/05,19/07,2/08 i 9/09).

Zakonski okvir za donošenje same Uredbe na koju ukazuje Podnositelj zahtjeva, kao i Uredbe o načinu raspodjele i ulaganja prikupljenih naknada za posebne kategorije otpada i uvjeti za dodjelu poticajnih sredstava (Službene Novine Federacije BiH, br.59/21), te Pravilnika o upravljanju otpadnim uljima, Pravilnika o upravljanju otpadnim baterijama i akumulatorima, Pravilnika o upravljanju otpadnim vozilima i Pravilnik o upravljanju otpadnim gumama („Službene novine Federacije BiH“, 94/21), sadržan je u članku 18a. stavak (4) i članku 58. stavak (3) Zakona o upravljanju otpadom Federacije BiH, koji kaže da će se Provedbenim propisima utvrditi kriteriji za obračun i plaćanje naknada za posebne kategorije otpada, te visina naknade za određene proizvode koji poslije upotrebe postaju posebna kategorija otpada.

Predmetnom Uredbom, uređene su kategorije otpada na koje ukazuje Podnositelj zahtjeva, tj. otpadni akumulatori, gume, ulja/maziva i otpadna vozila, odnosno definirana obveza plaćanja naknada za ovu vrstu otpada, utvrđeni jasni i precizni kriteriji obračuna i načina plaćanja naknada, gdje su obveznici oni gospodarski subjekti koji plasiraju robu na tržište (uvoznici, proizvođači i distributeri), vrše prijavu plasmana ovih proizvoda, izvještavaju i plaćaju naknadu po principu „produžene odgovornosti uvoznika i proizvođača“, što je ujedno i jedan od osnovnih postulata EU direktiva o upravljanju otpadom.

Uredbu upotpunjava, između ostalih, i Uredba o informacionom sustavu upravljanja otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 97/18), kojom se propisuje obveza vođenja detaljnih podataka, kako o plasmanu proizvoda koji poslije upotrebe postaju posebna kategorija otpada, tako i o upravljanju posebnim kategorijama otpada, dok čitav set pravilnika detaljno regulira upravljanje otpadom, obveze i odgovornosti obveznika sustava, te na taj način kontroliše i prati kretanje i stanje otpada.

Cilj donošenja Uredbe jeste zaštita okoliša i ljudskog zdravlja, očuvanje prirodnih resursa, razvoj suvremenih tehnologija u proizvodnji istih, uspostava optimalnih sistema upravljanja i doprinos razvitku gospodarstva u segmentu upravljanja otpadom, što je sastavni dio Strategije zaštite okoliša Federacije BiH, koju donosi Parlament Federacije BiH, a stručne i druge poslove u izradi Strategije vrši Federalno ministarstvo okoliša i turizma. Strategija mora biti usklađena sa Strategijom ekonomskog razvoja Federacije BiH i kantonalnim planovima ekonomskog razvoja. Federalni plan upravljanja otpadom donosi Vlada Federacije BiH na prijedlog Federalnog ministarstva okoliša i turizma.

Dakle, Zakonom o upravljanju otpadom Federacije BiH, utvrđene su sve ovlasti u predmetnoj oblasti, a koja se konkretno odnose na Vladu Federacije BiH i Federalno ministarstvo okoliša i turizma, neophodna za izgradnju samog sustava upravljanja otpadnim gumama, baterijama i akumulatorima, uljima i vozilima, njegovo funkcioniranje u praksi, što je od općeg značaja za najširu društvenu zajednicu i sve građane Bosne i Hercegovine.

U Republici Srpskoj donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS“, br. 70/20 i 63/21) u kojem su utvrđene visine i način plaćanja naknada za posebne kategorije otpada, odnosno propisane su iste naknade za navedene vrste otpada (gume, ulja, vozila, akumulatori i baterije) koje se primjenjuju i u Federaciji BiH.

Na temelju podataka dostavljenih od Vlade Brčko Distrikta, konstatirano je da Plan upravljanja otpadom u Brčko Distriktu, još uvijek nije donesen, mada je Strategijom zaštite životne sredine u razdoblju 2016-2026 godine, predviđena izrada regulative i tehničkih naputaka vezanih za obveznu izradu Plana upravljanja otpadom.

Što se tiče posebnih kategorija otpada, na koje ukazuje Podnositelj zahtjeva, dostavljeni podatci pokazuju da u Brčko Distriktu ne postoji organizirano odvojeno prikupljanje ove vrste otpada, s izuzetkom otpadnih baterija i akumulatora, koji se tretiraju u pogonu fabrike „Tesla“ d.d. Brčko Distrikt. U Brčko Distriktu ne naplaćuje se naknada za upravljanje otpadom, jer nije formiran Fond za zaštitu okoliša i ne postoje pogoni za reciklažu, te s obzirom na situaciju koja je trenutno u Brčko Distriktu, Konkurencijsko vijeće nije vršilo dalju analizu odredbi zakonskih propisa koji se odnose na ovu oblast u Brčko Distriktu.

Konkurencijsko vijeće sukladno s odredbama Zakona o konkurenciji ima isključivu nadležnost u odlučivanju o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja na tržištu Bosne i Hercegovine, te vođenje upravnih postupaka kod zabranjenih konkurencijskih djelovanja, sukladno s člankom 20. i člankom 25. stavak (1) točke d), e) i f) Zakona.

U okviru svojih nadležnosti Konkurencijsko vijeće u svim svojim postupcima za svaki konkretan slučaj posebno, utvrđuje mjerodavno tržište. Konkurencijsko vijeće je nadležno da sukladno s člankom 25. stavak (1) Zakona, propisuje i daje tumačenje općih i posebnih definicija konkurencijskih pojmova, te daje mišljenja i preporuke o bilo kojem aspektu konkurencije, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog organa, gospodarskog subjekta ili društva.

Također, Konkurencijsko vijeće je sukladno s člankom 25. stavak (2) Zakona, nadležno da na nacрте, prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje imaju utjecaja na tržišnu konkurenciju, daje mišljenje o njihovoj usklađenosti sa Zakonom.

Na nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br.33/03, 72/09) Konkurencijsko vijeće je dalo Mišljenje broj: 01-26-7-006-2-/17 od 28.02.2017. godine o njegovoj usklađenosti sa Zakonom o konkurenciji, prije nego što je isti usvojen, kako je to i propisano naprijed navedenim članom Zakona.

Nadalje, Konkurencijsko vijeće je izvršilo analizu odredbi predmetne Uredbe, u smislu sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije, te je stanovišta da Vlada Federacije BH predmetnom Uredbom ne narušava slobodno formiranje cijena na tržištu upravljanja otpadom koji poslije uporabe postaju posebna kategorija otpada.

Naime, Zakonom koji se primjenjuje u Republici Srpskoj i Uredbama u Federaciji BiH, su propisane iste naknade za gume, ulja, vozila, akumulatora i baterije, koje se plaćaju entitetskim fondovima za zaštitu okoliša i počeli su se primjenjivati od 01.01.2022. godine u oba entiteta.

Donošenje ovih uredbi i drugih propisa u Federaciji BiH je doprinijelo u velikoj mjeri harmonizaciji zakonodavstva između dva entiteta, koje se odnosi na posebne kategorije otpada kao što su: gume, ulja, vozila, baterije i akumulatori.

Stoga, Konkurencijsko vijeće smatra da se ne radi o povredi članka 4. Zakona o konkurenciji, odnosno o primjeni različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Ovo mišljenje je dano isključivo na temelju podataka navedenih u Zahtjevu, te ukoliko dani podatci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja, ovo mišljenje se ne može primijeniti.

Predsjednik

Nebojša Popić